

Tað er ómøguligt at forða fyri at undirhonds-avtalur verða gjørdar

Spurningurin er, hvussu vit fáa skapt fleiri arbeiðspláss í Føroyum. Ein máti er at bjóða út-lendingum at gera íløgur í føroysku alivinnuna. – Men tað er ómøguligt at forða fyri at tað verður misbrúkt, sigur Finnbogi Arge. Men verður tað uppdagað, fellur hamarin

ÁKI BERTHOLDSEN

– Vit hava brúk fyri út-lendskum kapitali í føroysku alivinnuni.

– Men tað er heilt ómøguligt at forða fyri at tað verður misbrúkt.

Hósdagin var føroyska alivinnan í brennideplinum. Í hvussu so er á Føroya Løgtingi.

Finnbogi Arge, landsstýrismaður í vinnumálum, hevur lagt uppskot fyri tingið um at geva út-lendingum rúmari ræsur í føroysku alivinnuni.

Higartil hava út-lendingar kunnað átt upp til 33% í føroyskum alibrúkom.

Men nú vil landsstýrismaðurin hava, at út-lendingar skulu kunna eiga upp til 49% av føroyskum alibrúkom.

Málið varð fyri í tinginum í gjár, har tingmenn brúktu næstan trýggjar tímar uppá at tosa fyri og ímóti nýggjasta tættinum í alipolitikkinum hjá landsstýrinum.

Nógvir tingmenn eru ógvuliga ívingsamir um at loyva út-lendingum meiri uppi føroysku alivinnuna.

Ikki minst stúrdur teir fyri, at kunnu út-lendingar eiga 49% í alivinnuni, kunnu teir altíð fáa stráðmenn at hjálpa sær til at fáa reinan meiriluta.

– Aðrir tingmenn vísti á, at tað bar til at finna hol í lógina, so at út-lendingar í veruleikanum finga avgerðarrættin í alivinnuni ígjøgnum holdingfeløg og ymisk partafeløg.

Kunnu ikki forða fyri misbrúki

Landsstýrismaðurin royndi eftir bestu evnum at verja sína ætlan.

Og hann skilti væl óttan hjá nógvum tingmonnum fyri, at lóggávan ikki var nóg sterk til at forða fyri misbrúki.

– Tað er heilt ómøguligt

Skal føroyska alivinnan mennast, krevst kapitalur og vitan. Og tað kunnu vit fáa frá út-lendingum. Men vil nakar misbrúka tað, hava vit ongan mogleika at forða tí. Men verður tað uppdagað, ellur hamarin, sigur Finnbogi Arge

at forða fyri, at lógin verður misbrúkt.

– Og tað er ongin munur á, um út-lendingar eiga 33% ella teir eiga 49%.

Finnbogi Arge segði, at tað er ómøguligt at tryggja okkum ímóti, at ikki undirhondsavtalur verða gjørdar.

– Vil nakar bróta lógina

er onki, sum vit kunnu gera fyri at forða tí.

Hinvegin segði hann, at verður tað uppdagað, fellur hamarin og tað er tað, vit skulu hava hesa lógina til.

Hann vísti eisini á, at landsstýrið fór at fylgja við ognarviðurskiptinum og at tað fór ikki at bera til at fáa sær meirilutan í alivinnuni ígjøgnum holdingfeløg og líkandi.

Somuleiðis vísti hann á, at okkara besta trygd var, at føroyingar skuldu altíð eiga 51%.

– Og tann, sum eigur 51% fer aldrin at lata tann, sum eigur 49% gera nakað, sum kann skaða felagið, segði Finnbogi Arge.

Tvey undantøk

Landsstýrismaðurin í vinnumálum vísti annars á, at út-lendingar kunnu seta akkurát so nógvan kapital í føroyskt vinnulív, sum teir vilja – uttan í alivinnuna og í fiskivinnuna.

– Hetta er fullkomiliga í samsvari við altjóða rákið, at kapitalur, vørur og fólk skulu hava frítt at ferðast.

Í fiskivinnuni er stór, politisk semja um, at her skulu føroyingar hava avgerðarrættin, tí her er talan um okkara náttúrufrúðni, sum vit eru ógvuliga bundin av.

– Hinvegin hevur tann vaksandi, út-lendski áhugin fyri føroysku alivinnuni,

gjørt, at lögtingið avgjörði at javnseta alivinnuna og fiskivinnuna, tvs, at út-lendingar skuldu heldur ikki kunna eiga meiri enn 33% í alivinnuni.

Útlitir fyri hálva milliard

Finnbogi Arge helt ikki, at alivinnan og fiskivinnan kundi rættiliga samanberast.

–Í dag er alivinnan 20% av okkara útlutningi. Tað vil siga, at 20% av okkara útlutningi er stýrdur. Tað er ikki longur fiskur, sum vit skulu leita eftir, og sum er treytaður av veðri og vindi.

– Tí er alivinnan blivin meiri ein ídnaður enn ein fiskivinna.

– Hetta er ein nýggj vinna og eitt bein, sum føroyska ikki hevði at standa á fyri bara 10-15 árum síðani.

Hann vísti á, at í fjør útlutni alivinnan fyri 484 milliónir.

Og sum útlitini eru, verður talan um ein munandi vøkstur, tí tey næstu tvey, trí árin, verður talan um ein útlutning uppá 750 milliónir. Og um uppfatur nøkur ár verður útlutningurin í alivinnuni tvífaldaður.

yvirkotið drivur verkið

Finnbogi Arge segði, at spurningurin er nú, hvat skal til fyri at tryggja framhaldandi vøkstur í útlutninginum.

– Skulu vit tosa um full-

veldi er tað ein treyt, at vit finna nýggjar vinnur.

– Men tað skal vera vinnur, sum geva eitt munandi avkast, tí fiskivinnan gevur alt ov lítið.

– Tað, sum vit hava brúk fyri eru øki, har tann føroyski fleggarin kann fáa eitt avkast, heldur enn at platera pengarnar í ein stein deyðan Føroya Banka, segði vinnumálaráðharrin.

– Og hann helt, at í hesum sambandi kundi alivinnan verið ein hjálp.

Men treytin fyri at fáa alivinnuna at mennast, er kapitalur og vitan.

Útlendingar kunnu bæði geva okkum kapital og vitan.

Finnbogi Arge skilti ikki óttan hjá nógvum ting-

monnum fyri, at kemur ov nógur út-lendskur kapitalur í fiskivinnuna, so fer yvirkotið eisini av landinum.

– Sjálvandi er tað avkast, sum drivur verkið.

– Ongin ger flogur í eina vinnu, sum ikki kastar nakað av sær.

Tí dugdi hann slett ikki at siggja nakað negativt í at vinningurin fór av landinum til fleggararnar.

– Tað er tað góða. Tí er nakað avkast at senda av landinum merkið tað, at tað var tann rætta flogan.

– Men vit skulu minnst til, at áðrenn vinningur kann sendast av landinum skal peningur vera til rentur avskrivningar o.a.

– Og tað er er eisini lítið sannlíkt at eigarnir fara at luta yvirkotið sundur.

– Tvørturímóti fara teir uttan iva at brúka yvirkotið til at styrkja felagið, tí so fer felagið at kasta enn meiri av sær seinni, tí so verða útlit til, at færri rentur verða at betala.

– Hinvegin er vanligt at luta ein prosentpart av partapenginum sundur til eigarnar.

Hann vísti eisini á, at hetta a snýr seg um at skapa arbeiðspláss.

– Og fyri hvørt arbeiðspláss vit t.d. skapa í alivinnuni, skapa vit fleiri arbeiðspláss aðrastaðni í samfelagnum.

Tó helt hann, at vandi var sjálvandi altíð fyri, at vit finga fleggarar til Føroyar, sum bara vóru úti eftir at tæma feløgin.

– Men tað eru ikki slíkir fleggarar, sum higartil eru komnir uppi føroysku alivinnuna, legði hann afturat.

Sí annars hvat tingmenn hildu um málið í greinini á síðu 9.

Byrja av álvara eftir nýggjar

Hetta er býmerkið hjá nýggja bátafelagnum í Havn. Ámi Jacobsen í Klaksvík hevur teknað tað

ÁKI BERTHOLDSEN

Endurstovnaða bátafelagið í Havn fer nú til verka.

Ætlanin er í fyrstu syftu at hava felagshúsið í Vágshotni opið hvørt mánakvöld. Tað verður uppsligið, nær opið verður.

Annars er ætlanin at hava opið frá klokkan 10 annanhvønn leygardag, tvs. teir leygardagarnar, streymurin er harður og ongin fer í fjörðin.

Men tað verður ikki fyrrenn í

tí nýggj árinum, at tað verður opið í Bátafelagnum.

Umframt hugnaliga samveru, er ætlanin er at hava ymiskt virksemi í húsinum.

M.a. skal umboð fyri sjómanskúlan greiða frá hvørji skeið limirnir í bátafelagnum kunnu fáa nyttu av.

Eisini er ætlanin at fáa onkran at greiða frá um bjargingarútgjöld.

Men onnur tiltøk verða eisini, sum ikki eru fastlögð enn.

